

Grey Scale #13

DANES
-PICTA
.COM

A 1 2 3 4 5 6 M 8 9 10 11 12 13 14 15 B 17 18 19

101 *126/1*
MINISTERSTWO OBRONY NARODOWEJ

⁴
Piech. — 26/46.

CO POWINIEN
WIEDZIEĆ ŻOŁNIERZ
O OBRONIE PRZECIWGAZOWEJ

WOJSKOWY
INSTYTUT NAUKOWO-WYDAWNICZY

1 9 4 6

126/1
MINISTERSTWO OBRONY NARODOWEJ

²
Piech. — 26/46.

**CO POWINIEN
WIEDZIEĆ ŻOŁNIERZ
O OBRONIE PRZECIWGAZOWEJ**

**WOJSKOWY
INSTYTUT NAUKOWO-WYDAWNICZY**

1 9 4 6

MINISTERSTWO OBRONY NARODOWEJ

Piech. — 26/46.

Wyższa Szkoła Oficerska
Politycznych

Nr 1

**CO POWINIEN
WIEDZIEĆ ŻOŁNIERZ
O OBRONIE PRZECIWGAZOWEJ**

BIBLIOTEKA

Wyższej Szkoły Polityczno-Wych.

**WOJSKOWY
INSTYTUT NAUKOWO - WYDAWNICZY**

1 9 4 6

Do czasu ukazania się instrukcji obrony przeciw-
gazowej zezwalam przy szkoleniu w oddziałach korzystać
z niniejszego podręcznika.

Warszawa, dnia 22.6.1946 r.

SZEF DEPART. PIECHOTY I KAWALERII
M. O. N.

SANKOWSKI
gen. dyw.

BIBLIOTEKA
d. inw. 4383

BIBLIOTEKA
Wyższe Szkoły Polit. - Wych.

1682/

Chemiczny napad nieprzyjaciela jest niebezpieczny tylko wtedy, jeżeli wojsko jest nieobeznane z użyciem i zastosowaniem środków obrony przeciwchemicznej.

Pamiętaj, że twoje środki obrony przeciwgazowej skutecznie chronią cię przed działaniem gazów bojowych.

Chroń maskę przeciwgazową od wszelkich uszkodzeń, może ona bowiem uratować ci życie.

Naucz się prawidłowo, zręcznie i szybko korzystać z maski przeciwgazowej we wszystkich warunkach walki.

Podczas zraszania terenu trwałymi gazami bojowymi z powietrza, korzystaj umiejętnie z narytuki i pończoch ochronnych.

ZAKŁADY GRAFICZNE W. I. N. W.

1. WIADOMOŚCI O GAZACH BOJOWYCH I SPOSOBACH ICH UŻYCIA

Gazy bojowe działają na ludzi i zwierzęta za pośrednictwem powietrza, do którego wprowadzamy je w postaci gazu (pary), mgły lub dymu. Prócz tego niektóre gazy bojowe porażają w ciekłym stanie.

Gazami bojowymi mogą być napelňniane pociski artyleryjskie, miny moździerzowe, lotnicze aparaty wylewne, bomby lotnicze, butle stalowe, świece dymne i pewne specjalne przyrządy.

Działanie środków napadu gazowego może być następujące:

Podczas wybuchów artyleryjskich pocisków gazowych i lotniczych bomb gazowych, zawarte w nich płynne lub stałe gazy bojowe zostają rozpylone i zamieniają się na gaz (parę), mgłę, dym lub też w postaci kropel skażają teren i powietrze. Po wyrzuceniu w powietrze gaz bojowy tworzy zwykle obłok gazowy tuż przy ziemi, który posuwa się wraz z wiatrem i stopniowo rozprasza się. Krople

gazu bojowego, spadłszy na ziemię, szybciej lub wolniej ulegają wyparowaniu (ulotnieniu) i pary skażają powietrze.

Gazy bojowe, wylewane z lotniczych aparatów wylewnych, spadają na ziemię w postaci kropel, przy czym część gazu ulega wyparowaniu, tworząc obłok gazowy.

Podczas obrony przed zraszaniem gazami bojowymi z powietrza, należy nakładać nie tylko maski pgaz., ale i narzutki ochronne lub ukrywać się, wykorzystując rozmaite środki podręczne.

Podczas napadu falowego, przeprowadzanego przy użyciu butli z gazami bojowymi lub świec trujących, środki te npl ustawia na przednich pozycjach. W butlach stalowych gazy bojowe znajdują się w ciekłym stanie; po otworzeniu kranów (zaworów) gaz bojowy wychodzi z butli w postaci obłoku i wraz z powietrzem posuwa się falą. Podczas palenia świec trujących tworzą się fale dymu trującego.

We wszystkich przypadkach gaz bojowy w postaci gazu (pary), mgły lub dymu posuwa się razem z wiatrem; w miejscach, gdzie brak ruchu powietrza (w lesie, głębokim jarze itd.), gaz bojowy tworzy zastoje.

Jak gaz bojowy działa na organizm?

Różne gazy bojowe działają rozmaicie na organizmy ludzkie i zwierzęce. Gazy drażnią-

ce podczas oddychania powietrzem (bez maski pgaz.) wywołują silne podrażnienie nosa i krtani; żołnierz zaczyna kaszlać, kichać i staje się niezdolny do walki. Niektóre gazy drażniące działają tylko na oczy, wywołując podrażnienie i łzawienie oczu — człowiek traci zdolność widzenia. W czystym powietrzu wszystkie bolesne objawy szybciej lub wolniej znikają, nie zostawiając poważniejszych następstw.

Po stwierdzeniu gazu bojowego w powietrzu, żołnierz winien natychmiast i szybko nałożyć maskę (zatrzymawszy oddech i zamknąwszy oczy).

Gazy bojowe, porażające drogi oddechowe (płuca), nazywamy gazami duszącymi. Podczas oddychania powietrzem, skażonym fosgenem (bardzo niebezpieczny duszący gaz bojowy), oznaki porażenia mogą być stosunkowo nieznaczne. Człowiek (bez maski pgaz) odczuwa w ustach nieprzyjemny smak, pieczenie w gardle, ucisk w piersiach, niekiedy zawroty głowy i duszność. W czystym powietrzu objawy bolesne mogą zniknąć stosunkowo prędko i zatruty zaczyna pozornie czuć się dobrze. Lecz po kilku godzinach stan zatrutego może stać się bardzo ciężki: zaczyna odczuwać duszność, występuje kaszel, sinica — zatruty staje się zupełnie niezdolny do walki, a życiu jego grozi poważne niebezpieczeństwo. Aby

tego uniknąć, żołnierz musi w odpowiednim czasie nałożyć szczelną maskę pgaz. możliwie dokładnie.

Szczególnie ważna jest grupa gazów parzących. Gazy te bardzo silnie porażają drogi oddechowe (w stanie pary lub mgły) i oczy, a oprócz tego (przeważnie w postaci kropeł) działają na całą powierzchnię ciała. Zwykła odzież i bielizna w pewnym stopniu tylko ochraniają przed kroplami parzących gazów bojowych. Jeżeli ciało szybko odkazimy przy użyciu indywidualnego pakietu pgaz. możemy uniknąć porażenia.

Działanie gazów parzących na skórę objawia się w ten sposób, że najpierw występuje zaczerwienienie miejsca skażonego (rumień), swędzenie tego miejsca, następnie występują nabrzmienia, które szybko zamieniają się na pęcherze. Pęcherze pękają i żołnierz musi być poddany długotrwałej kuracji.

Podczas porażenia iperytem (najbardziej znanym gazem parzącym), nawet pierwsze oznaki porażenia oczu, dróg oddechowych i skóry pojawiają się z kilkugodzinnym opóźnieniem. Dlatego maskę pgaz. należy nakładać natychmiast, gdy tylko zostanie stwierdzona obecność gazu bojowego w powietrzu lub na ziemi.

Istnieją jeszcze trujące gazy bojowe, które w postaci gazu (pary) przenikają do płuc, łą-

czą się z krwią i szybko wywołują zatrucie organizmu człowieka, nieochronionego maską pgaz. Dla obrony przed takimi gazami bojowymi bardzo ważne jest nauczanie się zakładania maski pgaz., zatrzymując oddech.

Gazy bojowe różnią się między sobą nie tylko działaniem na organizmy żywe, lecz i trwałością, to znaczy zdolnością do zachowania własności porażających w ciągu pewnego czasu. Odpowiednio do tego dzielimy je na trwałe i nietrwałe gazy bojowe.

Nietrwałe gazy bojowe występują w postaci pary lub szybko parujących cieczy; do nich zaliczamy również dymy. Mieszając się z powietrzem, nietrwałe gazy bojowe ulegają stopniowemu rozproszeniu, przy czym szybkość rozpraszania jest zależna od pogody i od terenu. W terenie odkrytym, podczas wiatru, gazy bojowe zatrzymują się nad danym miejscem tylko przez parę minut. Natomiast w lesie, w zaroślach, w parowach oraz w pomieszczeniach — mogą zatrzymywać się do 2—3 godzin, a nawet i więcej. Do nietrwałych gazów bojowych należy większość gazów drażniących, duszących i trujących.

Trwałe gazy bojowe parują bardzo wolno i dlatego, dostawszy się na ziemię w postaci kropel, mogą dłuższy czas utrzymywać się na niej, zachowując własności bojowe w przeciągu długiego czasu, np. latem od 3 do 24 godzin,

zimą od 2 do 3 dni i więcej. Do trwałych gazów bojowych należą dwa zasadnicze gazy parzące: iperyt i luizyt.

Krople gazu trwałego skażają teren i wszystkie znajdujące się na nim przedmioty, wskutek czego ludzie i zwierzęta (niezabezpieczone odpowiednio) mogą ulec rozmaitym porażeniom. Jeżeli np. żołnierz idzie drogą, skażoną gazem trwałym, i nie zabezpieczył się przed działaniem tego gazu, naraża się na porażenie oczu, dróg oddechowych i skóry na nogach. Jeżeli siądzie na miejscu skażonym, dotknie się drzew skażonych lub weźmie do ręki skażoną broń — we wszystkich przypadkach żołnierz naraża się na skażenie ciała. Może uniknąć porażenia, jeżeli w odpowiednim czasie nałoży maskę pgaz., wykorzysta posiadane środki ochrony skóry, użyje pakietu przeciwgazowego i zachowa wszelkie ostrożności.

Niżej podam, jakimi sposobami żołnierz może zabezpieczyć się przed działaniem gazów bojowych, jak obchodzić się ze skażoną bronią, jak ją odkazać itp. Obecnie należy podkreślić, co następuje:

Maska pgazowa ochrania nasze drogi oddechowe oraz oczy przed działaniem wszystkich gazów bojowych; należy tylko w odpowiednim czasie i umiejętnie użyć jej oraz nauczyć się wykonywania w niej dowolnych czynności.

Do ochrony przed gazami parzącymi służą ochronne narzutki i pończochy. Naucz się posiłkowania nimi, a jeżeli ich brak, używaj namiotu-płaszczka oraz wykorzystuj różne środki podręczne.

Jeżeli na ciało i umundurowanie dostały się krople gazu parzącego, możliwie najprędzej wykorzystaj indywidualny pakiet przeciwigazowy, a gdy nie posiadasz pakietu, należy usunąć krople gazu przy użyciu środków podręcznych (szmaty, pakuły) i dokładnie wymyć skażone miejsce wodą z mydłem.

Znajdując się na terenie skażonym, musisz dokładnie zachować wszelkie środki ostrożności. Bez koniecznej potrzeby nie stykaj się z przedmiotami skażonymi. Nie używaj żywności i wody, która uległa skażeniu, gdyż możesz ulec zatruciu.

Aby w odpowiednim czasie wykorzystać środki ochronne, poznaj sposoby użycia gazów bojowych oraz oznaki napadu gazowego.

Lotnictwo może zraszać (wylewać) gazami bojowymi przy użyciu specjalnych przyrządów, podwieszanych do samolotów. Krople gazu bojowego szybko opadają na ziemię. Z samolotów mogą być również zrzucane lotnicze bomby gazowe, napełnione stałymi lub niestałymi gazami bojowymi.

Artyleria i moździerze mogą prowadzić ogień pociskami gazowymi. Pociski wypełnione

gazami bojowymi zwykle posiadają odpowiednie oznaczenia w postaci barwnych pierścieni lub innych znaków, znajdujących się na dnie i ściankach pocisku. Np. pociski niemieckie, oznaczone białym paskiem, wypełniane były gazem łzawiącym; oznaczane niebieskim paskiem — gazem drażniącym; oznaczane zielonym paskiem — gazem duszącym lub mieszaniną gazów duszących i parzących. Wszystkie te pociski mogą również razić odłamkami. W pociskach z żółtym paskiem znajdowały się gazy parzące i były stosowane przeważnie do skażenia terenu, posiadając nieznaczną zdolność rażenia odłamkami.

Pamiętaj, że pociski gazowe są przeważnie stosowane podczas napadu gazowego za pomocą zmasowanego ognia artyleryjskiego, którego celem jest zaskoczenie nas. Podczas takiego napadu zatrzymaj oddech, zamknij oczy i natychmiast nałóż maskę pgazową. Możliwy jest również ogień pociskami gazowymi w ciągu kilku godzin, obliczony na nasze znużenie. W tych przypadkach wielką pomoc mogą nam przynieść schrony pgazowe.

Nieprzyjacielskie oddziały chemiczne mogą prócz tego używać:

— specjalnych przyrządów, aparatów, maszyn i fugasów celem skażenia terenu; trujących świec dymnych oraz butli i innych przy-

rządów, służących do wypuszczania fali gazowej lub dymnej.

Podczas długotrwałego napadu gazowego lub wytwarzania zasłon dymnych z dymami trującymi, fale dymu lub gazu przenikają daleko na tyły. Nieprzyjaciół może maskować trujące zasłony dymne, wypuszczając na przemian fale obojętnego i trującego dymu.

Piechota, kawaleria i inne bronie mogą używać ręcznych i karabinowych granatów gazowych, specjalnych aparatów i przyrządów na samochodach.

Zapamiętaj o następujących oznakach nieprzyjacielskiego napadu gazowego

Podczas zraszania gazami bojowymi z samolotów — z tyłu samolotu pokazują się ciemne, szybko znikające pasy. W większości wypadków zraszanie będzie odbywać się na niewielkiej wysokości (z lotu koszącego).

Podczas wybuchów pocisków gazowych i bomb lotniczych, napełnionych nietrwałymi gazami bojowymi, wytwarza się obłok gazowy, poruszający się razem z wiatrem na znaczne odległości. Wybuchy słabe i głuche; odłamków mało. Jednak niektóre pociski i bomby rwą się z głośnym hukiem i dają dużo odłamków.

Pociski i bomby, napełnione trwałymi gazami bojowymi, podczas wybuchów rozbryz-

gują wokół siebie oleistą ciemną ciecz; na powierzchni ziemi zroszonej gazami bojowymi widać plamy i pasy. Skorupy pocisków są najbardziej skażone i najdłużej zachowują zapach i ślady gazu ciekłego. Jeżeli nieprzyjacieli chce za pomocą trwałych gazów bojowych razić bezpośrednio żywą siłę, będzie używał pocisków i bomb gazowych, które podczas wybuchów wyrzucają gazy bojowe w postaci mgły i pary. Takie pociski (bomby) będą dawać dużo odłamków.

Nieprzyjacieli może używać lotniczych bomb gazowych i artyleryjskich pocisków gazowych, rwących się w powietrzu. Podczas wybuchów tych pocisków (bomb), gaz bojowy będzie opadać na ziemię w postaci kropel i mgły.

Na terenie skażonym trwałymi gazami bojowymi, zwłaszcza na liściach i trawie, widać bardzo dobrze ciemne kropelki i ich ślady.

Podczas wypuszczania dymów trujących w rejonie nieprzyjaciela można zobaczyć falę dymu, poruszającą się w naszą stronę. Podczas falowego napadu gazowego, słysząc dźwięki syczące i świsty, którym towarzyszy pojawienie się w rejonie nieprzyjaciela fali gazu.

Liczne gazy bojowe posiadają charakterystyczny zapach: iperyt zapach rzodkwi, czosnku lub gorczycy; fosgen — zgniłego siana

itd. Nieprzyjaciel może używać mieszaniny różnych gazów bojowych, a więc i zapachy mogą być niezbyt wyraźne; zapach najbardziej niebezpiecznego gazu bojowego może ulec zamaskowaniu. Z tego względu zwracaj uwagę na wszystkie podejrzaną zapachy, nienaturalne dla danego terenu. Pamiętaj, że zapach odczuwa się nie tylko w miejscu wybuchów pocisków (bomb) gazowych i nie tylko na terenie skażonym lecz i na pewnej odległości od nich, w kierunku wiatru.

Nieprzyjaciel może używać gazów bojowych z ledwie wyczuwalnym zapachem lub nawet w ogóle bez zapachu, jak np. iperyt azotowy.

Z tego względu zwracaj szczególną uwagę na zewnętrzne oznaki skażenia terenu: krople, plamy i pary gazu bojowego, ślady gąsiennic lub kół samochodowych, połączonych z kałużami i podciekami na środku kolein, uwiednięcie i żółknięcie albo zczerwienie roślinności.

We wszystkich przypadkach wielkie znaczenie posiadają czynności zwiadowców chemicznych, posiłkujących się specjalnymi przyrządami, służącymi do wykrywania gazów bojowych.

Pamiętaj o oznakach działania gazów bojowych na organizm: łzawienie, kaszel, kichanie,

dusznosc, podraznienie i swedzenie skory. Stwierdziwszy oznaki dzialania gazow bojowych, melduj natychmiast dowodcy. Pamietaj, ze przy dzialaniu niektorych gazow bojowych (np. iperytu) oznaki porazenia wystepuja dopiero po kilku godzinach od chwili skażenia.

Naucz sie rozrozniac gazy bojowe i dymy.

Zwykle dymy nazywamy dymami obojetnymi (neutralnymi) z tego wzgledu, ze nie dzialaja szkodliwie na organizm, najwyzej powoduja lekkie podraznienie drog oddechowych. W wiekszosci przypadkow posiadaja slaby zapach. Oblok dymu zwykle posiada barwe biala (niekiedy szara lub czarna) oraz posiada wieksza nieprzezroczystosc, niz oblok gazu bojowego. Jezeli nieprzyjaciel naciera pod osloną obloku bez masek pgaz., oznacza to, ze oblok jest dymem obojetnym, a nie gazem bojowym. W tych przypadkach badz jednak ostrozny i jezeli masz podejrzenie, ze npl stosuje gazy bojowe, natychmiast naloz maseke pgaz. i zamelduj dowodcy.

II. POSŁUGIWANIE SIĘ ŚRODKAMI OBRONY PGAZ. PODCZAS WALKI

Znajdujące się u żołnierza środki obrony pgazowej całkowicie ochraniają go przed działaniem gazów bojowych tylko wtedy, gdy środki te znajdują się w dobrym stanie i żołnierz sprawnie oraz prawidłowo posługuje się nimi.

*Maska przeciwgazowa winna być
zawsze w porządku*

Po otrzymaniu maski pgaz. dobierz odpowiedni rozmiar. W tym celu przymierz maskę właściwą (hełm) i zbadaj, czy przylega szczelnie do głowy, nie marszczy się i nie uwiera. Dokładnie obejrzyj maskę, czy nie posiada przekłuć i uszkodzeń.

Przed założeniem maski zbadaj, czy korek w dnie pochłaniacza jest wyjęty. Jeżeli korek nie jest wyjęty — wyjmij go. Dotyczy to maski pgaz., pokazanej na rys. 1; gdy wydawane są maski pgaz. innego wzoru, dca wyjaśni sposób posługiwania się nimi.

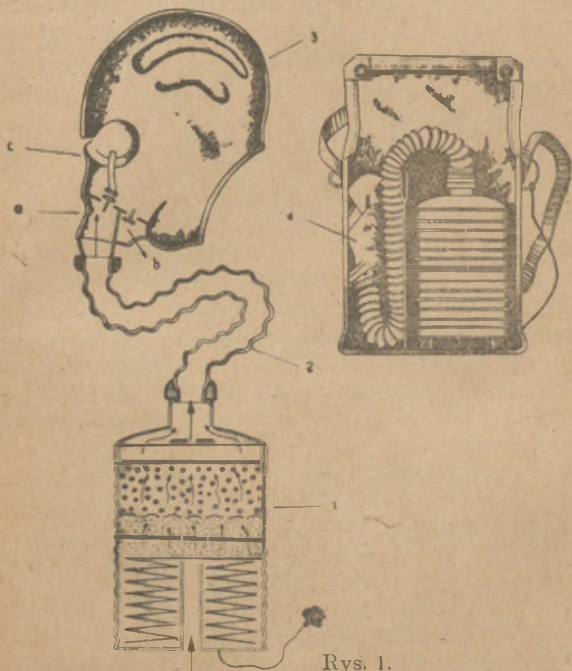
Jeżeli maska właściwa jest nowa i prze-
sypana wewnątrz białym proszkiem (talkiem),
przetrzyj ją czystą szmatką, aby talk nie do-
stał się do oczu.

Sprawdź sprawność otrzymanej maski
pgaz. i prawidłowe dopasowanie maski wła-
ściwej. W tym celu nałóż maskę właściwą
(hełm), mocno zaciśnij ręką rurę karbowaną
tak, aby powietrze przez rurę nie przecho-
dziło i spróbuj oddychać. Jeżeli nie można
oddychać oznacza to, że maska właściwa jest
szczelna i dobrze dopasowana do twarzy. Aby
sprawdzić całą maskę pgaz., zamknij szczelnie
korkiem, kciukiem lub dłonią otwór w dnie
pochłaniacza i spróbuj oddychać. Jeżeli nie
można oddychać oznacza to, że cała maska
pgaz. jest sprawna. Jeżeli powietrze przecho-
dzi, sprawdź, czy uszczelka gumowa (pierścień
gumowy) znajduje się w nakrętce ruchomej
rury karbowanej i dokręć nakrętkę aż do opo-
ru. Sprawdź również szczelność połączenia
rury karbowanej z maską właściwą. Przy
stwierdzeniu w masce niedokładności natych-
miast zamelduj dowódcy.

Jeżeli w najbliższym czasie mamy posługi-
wać się maską pgaz., należy dokładnie przy-
gotować szybki okularów, aby nie potniały.

Celem zabezpieczenia szybek okularowych
przed zapotnieniem, używaj krążków niepot-
niejących lub specjalnego „ołówka“. Jeżeli nie

ma ani jednego, ani drugiego, zamiast „ołówka“
używaj zwykłego mydła.

Rys. 1.

1 – pochłaniacz z filtrem; 2 – rura karbowana; 3 – maska
właściwa z komorą zaworów, a) zawór wdechowy, b) za-
wór wydechowy, c) gumowe rurki skierowujące strumień
powietrza na szybki okularowe; 4 – maska pgaz w torbie.

Krażki niepotniejące należy wstawiać w oprawę szybek od strony wewnętrznej. W tym celu najpierw wyjmij z oprawy szybek pierścienie zaciskowe i dokładnie przetrzyj wewnętrzną stronę szybek. Następnie przygotuj krażki niepotniejące; weź kążek za brzegi i sprawdź, czy nie ma na nim zadrapań (podrapane zamień); chuchnij na obydwie strony kążka i przekonaj się, która strona kążka nie potnieje. Następnie wstaw po jednym kążku do oprawki — stroną potniejącą do szybki, a stroną niepotniejącą do twarzy. Aby umocować krażki w oprawkach szybek, włóż pierścienie zaciskowe. Chuchnij na szkła — jeżeli nie pocą się, krażki są wstawione prawidłowo. Pamiętaj, że podczas czyszczenia maski nie wolno przecierać kążków niepotniejących.

Przed nacieraniem szybek „ołówkiem” przetrzyj je najpierw chusteczką lub szmatką. Stronę wewnętrzną szybek potrzyj „ołówkiem” 5 — 6 razy, robiąc kreski w postaci cyfry III lub trzech krzyży (XXX); chuchnij i rozetrzyj kreski palcem w ten sposób, aby równomiernie rozetrzeć masę po całej powierzchni szybki. Dla sprawdzenia chuchnij jeszcze raz na szybkę i popatrz jeżeli szybka nie poci się, oznacza to, że jest prawidłowo przygotowana.

Posługując się zamiast specjalnego ołówka" zwykłym mydłem, natrzyj szybki mydłem w ten sam sposób jak „ołówkiem”.

Maska pgaz. może nas skutecznie chronić tylko wtedy, gdy ją prawidłowo przechowujemy i ochraniaamy. Ochraniaj maskę przed wstrząsami i uderzeniami, nie siadaj na niej, nie kładź pod głowę i nie używaj jako podpórki przy strzelaniu. Nie susz maski przy ognisku lub przy piecu. Nie kładź do torby maski jakichkolwiek innych przedmiotów, prócz maski. Zwłaszcza ochraniaj pochłaniacz przed zawilgoceniem, gdyż zawartość pochłaniacza psuje się od wilgoci i przestaje zatrzymywać gazy bojowe. Nie zapominaj po każdym użyciu przetrzeć starannie wewnętrzną stronę maski właściwej. Maskę pgaz. układaj w torbie prawidłowo.

*Naucz się posługiwać maską pgaz.
we wszystkich okolicznościach*

W zależności od sytuacji maskę pgaz. nosi się w trzech położeniach:

— w marszowym — jeżeli nie ma bezpośredniej obawy napadu gazowego.

— w „pogotowiu” — jeżeli obawa napadu istnieje.

— w „alarmowym” — w warunkach bezpośredniego niebezpieczeństwa (gdy npl stosuje gazy bojowe).

W jakim położeniu należy nosić maskę pgaz. — pod dowódcą.

Rys. 2

Celem przesunięcia maski pgaz. do położenia „pogotowia“, podawany jest rozkaz — „Pogotowie gazowe“. W położenie „alarmowe“ (nałożenie) przesuwamy maskę na rozkaz — „Gaz“. Maskę pgaz. natychmiast nakładaj — tj nie czekaj na rozkaz, jeżeli usłyszałeś sygnał alarmu gazowego lub sam stwierdziłeś obecność gazu bojowego.

Przy noszeniu maski pgaz. w położeniu „marszowym“ (rys. 2) taśmę nośną torby przełoż przez prawe ramię tak, aby torba wisiała na lewym boku, na wysokości pasa głównego i kłapa torby była zwrócona na zewnątrz. Przyśyty do torby sznur (taśma z karabińczykiem) zwiń i ułóż w torbie, zamykając kłapę. Przy nałożonym zimowym ubraniu ochronnym, noś maskę pgaz. pod ubraniem ochronnym, w innych zaś przypadkach na umundurowaniu (zrolowany płaszcz nakładaj na taśmę nośną torby).

Rys. 3.

W pozycję „pogotowia” przesuwasz maskę pgaz. w następujący sposób:

1. Wyjmij z torby sznur (taśmę z karabińczykiem), okręć się nim wokół pasa i zawiąż na kółku, przyszytym do torby w ten sposób, aby torba nie przesuwała się i nie przeszkadzała ci podczas skoków i czołgania (rys. 3a).

2. Klapę torby zapnij; jeżeli kłapa zapina się na rzemień i sprzączkę, przygotuj rzemień do szybkiego odpięcia, lecz nie odpinaj go zupełnie.

3. Przygotuj nakrycie głowy do zdjęcia: zwolnij klamrę podpinkki w hełmie stalowym

(rys. 3b), aby przy nakładaniu maski pgaz. można było szybko przedłużyć podpinkę i przesunąć hełm na tył głowy, kominiarkę przygotuj do ściągnięcia na szyję lub do całkowitego zdjęcia.

Jeżeli znajdziesz się w zimowym ubraniu ochronnym z kapturem, rozwiąż tasienki kaptura, rozepnij dwa górne guziki rozcięcia szyjnego lub rozwiąż tasienki, zwolnij (zdejmij) pas ubrania ochronnego. Sprawdź położenie torby maski pod ubraniem ochronnym; winno być takie, aby można było wygodnie wyjąć maskę właściwą przez rozcięcie ubrania ochronnego.

Maskę przeciwigazową nakładaj w następujący sposób:

1. Zatrzymaj oddech, zamknij oczy, przesun karabin w zgięcie prawej ręki lub weź karabin na pas albo wreszcie połóż go obok siebie.

2. Szybko zwolnij podpinkę hełmu stalowego i przesun hełm na tył głowy.

3. Odepnij torbę; wyjmij maskę właściwą, chwyć ją za część potyliczną kciukami obu rąk z góry, a pozostałymi od wewnątrz, jak pokazano na rys. 4a.

4. Przybliż maskę do twarzy, wysun podbródek do przodu i nałóż maskę tak, aby szybki okularowe znalazły się naprzeciw oczu.

5. Wykonaj energiczny wydech i zacznij normalnie oddychać; nałóż hełm stalowy, podciągnij podpinkę i weź broń do ręki.

Rys. 4 a.

Rys. 4 b.

przez lewe rozcięcie ubrania ochronnego lub przez rozcięcie przy szyi.

Podczas nakładania maski pgaz. w pozycji leżącej, połóż karabin obok siebie, z lekka przekręć się na lewy bok, wyjmij maskę właściwą i nałóż ją jak pokazano na rys. 4b, opierając się na łokciach.

Rys. 5.

Maszkę pgaz. można zdejmować tylko na rozkaz dowódcy. Aby zdjąć maskę, zwolnij podpinkę hełmu stalowego, prawą ręką unieś nakrycie głowy lub zsuń je na kark, a lewą zdejmij maskę właściwą. W tym celu chwyć za komorę zaworową, odciągnij z lekką maskę do przodu i ruchem ręki do przodu i do góry zdejmij ją (rys. 5). Przed złożeniem maski do torby, wytrzyj dokładnie wnętrze maski (krążków niepotniejących w szybkach okularowych nie przecieraj).

Przy wkładaniu do torby złoż maskę właściwą najpierw wzdłuż, przykrywając gumą prawą szybkę, a następnie w poprzek, przykrywając gumą lewą szybkę; chwyć maskę prawą ręką tak, aby zawór wydechowy był zwrócony w lewo, lewą ręką włóż do torby rurę karbowaną, a z wierzchu na nią połóż maskę właściwą, komorą zaworową do dołu, jak pokazano na rys. 1.

Przy uszkodzeniu maski pgaz. podczas nieprzyjacielskiego napadu gazowego, zamel-

duj o tym swemu dowódcy. Do czasu otrzymania nowej maski pgaz. postępuj w następujący sposób:

Jeżeli pochłaniacz jest przebity, to zalep przebite miejsce ziemią lub chlebem względnie zatknij dłonią lub połą płaszcza itp.

Przy nieznacznym uszkodzeniu maski właściwej, przyciśnij uszkodzone miejsce do twarzy lub ściśnij je palcami. Jeżeli maska jest tak uszkodzona, że nie daje się jej uszczelnić zaciśnięciem, zatrzymaj oddech, zamknij oczy, zdejmij maskę właściwą, odłącz ją od rury karbowanej, weź koniec rury do ust, zaciśnij nos i oddychaj przez rurę.

Jeżeli rura karbowana jest uszkodzona, odłącz ją od maski właściwej i pochłaniacza, wkręć w komorę zaworową pochłaniacz i oddychaj normalnie.

Przy uszkodzeniu zaworu wydechowego zakryj szczelnie kciukiem otwór w komorze zaworowej i oddychaj — powietrze będzie wydostawać się obok uszu.

W wypadkach, gdy uszkodzonej maski właściwej nie można odłączyć od rury karbowanej, wyjmij

Rys. 6.

pochłaniacz z torby, odłącz rurę karbowaną od pochłaniacza, zdejmij maskę, zamknij oczy, weź do ust gwint pochłaniacza, zaciśnij nos i oddychaj przez pochłaniacz (rys. 6).

Jeżeli szybki okularowe w nałożonej masce uległy zapoceniu, a przy wykonywaniu zadania bojowego musimy dobrze widzieć, można postępować w następujący sposób: nabierz w płuca powietrza, przestań oddychać, odciągnij brzeg maski i przetrzyj palcem prawą szybkę, zwolnij brzeg maski i wykonaj energiczny wydech, aby wydalić z maski gaz bojowy. Jeżeli trzeba, w ten sam sposób przetrzyj lewe szkło, zachowując środki ostrożności.

Jeżeli w czasie napadu gazowego zmuszony będziesz zmienić uszkodzoną maskę pgaz. na dobrą, najpierw wyjmij z torby maskę dobrą, wstrzymaj oddech, zamknij oczy, zdejm maskę uszkodzoną, a nałóż dobrą, po czym wykonaj energiczny wydech i oddychaj normalnie, następnie wyjm z torby pochłaniacz maski uszkodzonej, a na jego miejsce włóż pochłaniacz dobrej maski.

Posługując się maską pgaz. zimą, podczas mrozu, przestrzegaj następujących zasad:

Jeżeli przed nałożeniem maski stwierdziłeś, że guma w masce właściwej uległa stwardnieniu, ogrzej gumę rękoma. Jeżeli nie

zdażyłeś tego zrobić, nałóż maskę na głowę i staraj się dopasować ją do twarzy.

Jeżeli stwierdzisz, że szybki okularowe zaczynają pokrywać się warstwą szronu, palcami chwyć z zewnątrz za oprawkę szybek, ostrożnie przybliż szybkę do ust, przytrzymując ręką podbródkową część maski, zrób kilka silnych wydechów w kierunku szybki, aż szron zniknie.

Nie dopuszczaj do zamarznięcia zaworu wydechowego. Od czasu do czasu ogrzej go, przedmuchiując wydychanym powietrzem. W tym celu zbliż zawór do ust, chwyciwszy ręką za komorę zaworową i zrób kilka wydechów w kierunku zaworu.

Przy zdejmowaniu maski na mrozie, dokładnie przetrzyj wnętrze maski i przedmuchiaj zawór wydechowy; celem zabezpieczenia maski przed zamarznięciem — wsuń maskę właściwą pod płaszcz na piersi.

Wchodząc z mrozu do ciepłego pomieszczenia, wyjmij maskę z torby, i jak tylko metalowe części nagrzej się, dokładnie przetrzyj maskę i schowaj do torby.

*Naucz się posługiwać środkami ochronnymi
przed gazami parzącymi*

Narzutkę ochronną i pończochy ochronne, zależnie od sytuacji, noś w takim samym po-

łożeniu, co i maskę pgaz.: w „marszowym”, „pogotowia” i „alarmowym”; przesuwa ją w to lub inne położenie na odpowiedni rozkaz dowódcy. Do przesunięcia narzutki (pończoch) w położenie „pogotowia” podawany jest rozkaz „Narzutki (pończochy) w pogotowie”, a do nakładania „Narzutki (pończochy) wdziej”!

Narzutkę ochronną przesuwa się do położenia „pogotowia” wtedy, jeżeli w położeniu marszowym znajduje się ona w plecaku. W tym przypadku na rozkaz „Narzutki w pogotowie” wyjmij ją z plecaka i złożoną wsuń pod lewy pas plecaka kapturem do przodu. Jeżeli zaś narzutka znajduje się w specjalnym przedziale torby maski, na rozkaz „Narzutki w pogotowie” sprawdź, czy można ją swobodnie wyjąć z torby i pozostaw ją w torbie.

Aby nałożyć narzutkę, zwróć się twarzą pod wiatr, broń przytrzymaj kolanami, oburącz chwyć narzutkę za kaptur, przytrzymując „harmonijkę” palcami, wyjmij narzutkę z torby (lub spod pasa plecaka) z lekka pochyl się do przodu i, wyrzuciwszy narzutkę do góry i do tyłu, nałóż ją na siebie (rys. 7a).

Kciuki rąk wsuń w pętle z taśmy przy połach narzutki (lub chwyć za kieszenie boczne), weź broń do prawej ręki, otul się narzutką i przytrzymaj ją w tym położeniu. Gdy wiatr nie zezwala na otulenie się narzutką, obróć się plecami do wiatru.

i zrzucić narzutkę ruchem lewej ręki poza plecy; przy silnym wietrze — w stronę podwietrzną. W postawie klęczącej zdejmij narzutkę jak pokazano na rys. 8.

Pończochy ochronne w położeniu „marszowym” nosz w plecaku lub też przytroczone do plecaka. Przy przesuwaniu pończoch w położenie „pogotowia” wyjmij je z plecaka i załknij za pas główny z przodu (stopami do przodu), przegiąwszy na pół, (rys. 7a).

Aby nałożyć pończochy, wyjmij je spod pasa, nałóż na buty i zawiąż tasiemki (rys. 9). Przy nakładaniu pończoch na terenie skażonym weź karabin na plecy, na pas lub przewieś na szyi.

Rys 9.

Zdejmować pończochy należy ostrożnie, aby nie skazić rąk. W tym celu należy rozwiązać tasiemki pończoch, czubkiem lewej stopy nastąpić na klapę prawej pończochy i zdjąć ją do połowy (rys. 10a); następnie czubkiem prawej stopy (w pończosze) nastą-

z terenu skażonego, ostrożnie rozwiąż i zdejmij skażoną tkaninę. •

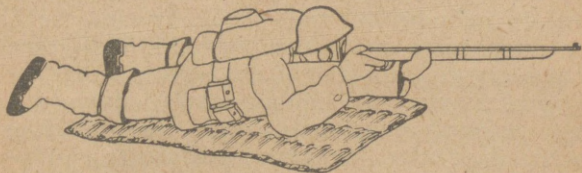
Teren skażony nieprzyjaciół będzie pokrywał ogniem, w tym celu przy przekraczaniu takich terenów trzeba padać na teren skażony. Aby przy tym nie ulec skażeniu, oprócz maski pgaz. i pończoch ochronnych należy posługiwać się podściółkami (matami) ze słomy, chrustu, trzciny, gałązek itp. (Naucz się wyplatać podściółki). Długość podściółki winna być taka aby, gdy trzymamy ją na wysokości ramienia w stanie rozwiniętym, była oddalona od ziemi o 15 — 20 cm. Do przenoszenia podściółki przymocuj do niej dwie ręczki.

Rys. 13.

W ostateczności wykorzystuj jako podściółkę narzutkę ochronną, złożywszy ją w for-

mie podściółki i umocowawszy do górnego i dolnego końca pałeczki.

Rys. 14.

Rys. 15.

Używaj podściółki w ten sposób, jak pokazano na rys. 13 — 15.

pić na klapę lewej pończochy, ściągnąć ją całkowicie, zrobić krok do tyłu lub w bok i strząsnąć prawą pończochę (rys. 10b).

Rys. 10.

Jeżeli pończochami ochronnymi posługujesz się będąc w płaszczu, poły jego winny być wsunięte w pończochy jak pokazano na rys. 11. W tym celu przyszyj zawczasu na rogu poły haczyki (guziki), a na górnym końcu tylnego rozcięcia płaszcza i z przodu na bokach, poniżej kieszeni — pętle. Podczas nakładania pończoch ochronnych, owiń poły płaszcza wokół nóg i zaczep haczyki (guziki),

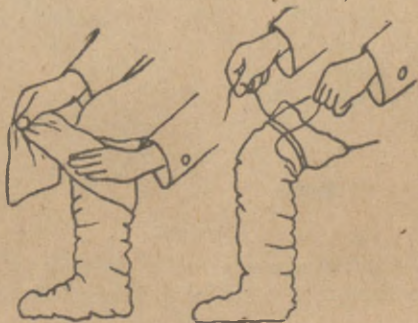
przyszyte na przednich rogach pół, za pętle u tylnego rozcią-
cia płaszcz, haczyki zaś (gu-
ziki) na tylnych rogach pół —
za pętle przy kieszeniach.

*Nauucz się umiejętnie posługiwać
środkami podręcznymi*

Jeżeli brak pończoch ochron-
nych, wykorzystaj do ochrony
nóg kawałki skóry, brezentu lub
namiotu. W tym celu rozerwij
tkaninę na pasy szerokości dłoni
i zszyj ją tak, aby otrzymać taś-
mę długości $1\frac{1}{2}$ — 2 metrów
w postaci owijacza. Gdy musisz
przechodzić przez teren skażo-
ny, owiń taśmą nogi, rozpoczy-
nając od czubka stopy i kończąc na kolanie, a z
wierzchu zawiąż sznurkiem (rys. 12). Po wyjściu

Rys. 11.

Rys. 12.

z terenu skażonego, ostrożnie rozwiąż i zdejmij skażoną tkaninę. •

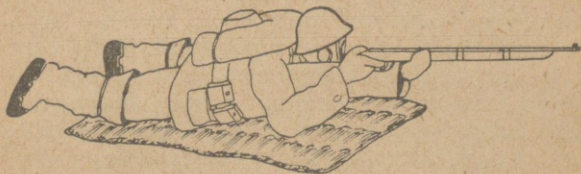
Teren skażony nieprzyjaciół będzie pokrywał ogniem, w tym celu przy przekraczaniu takich terenów trzeba padać na teren skażony. Aby przy tym nie ulec skażeniu, oprócz maski pgaz. i pończoch ochronnych należy posługiwać się podściółkami (matami) ze słomy, chrustu, trzciny, gałązek itp. (Naucz się wypłatać podściółki). Długość podściółki winna być taka aby, gdy trzymamy ją na wysokości ramienia w stanie rozwiniętym, była oddalona od ziemi o 15 — 20 cm. Do przenoszenia podściółki przymocuj do niej dwie ręczki.

Rys. 13.

W ostateczności wykorzystuj jako podściółkę narzutkę ochronną, złożywszy ją w for-

mie podściółki i umocowawszy do górnego i dolnego końca pałeczki.

Rys. 14.

Rys. 15.

Używaj podściółki w ten sposób, jak pokazano na rys. 13 — 15.

*Naucz się posługiwać pakietem
przeciwgazowym*

W przypadku padnięcia kropel gazu bojowego na odkryte ciało (ręki, twarzy, szyi) lub na ubranie oraz przy podejrzeniu, że ręce i inne części ciała uległy skażeniu gazem bojowym, należy natychmiast użyć indywidualnego pakietu przeciwgazowego. Im wcześniej to zrobimy, tym dokładniej i skuteczniej możemy uniknąć poparzenia.

Jeżeli posiadasz pakiet przeciwgazowy z ciekłym odkaźnikiem, znajdującym się we flakonie, — użyj go w następujący sposób: zdejm kapturek papierowy (woreczka z merli nie trzeba zdejmować), wyjmij korek, nalej trochę płynu na rękę lub zwilż nim serwetkę merlową i przetrzyj skażone ręce. Do odkażania szyi i twarzy użyj innej serwetki, również zwilżonej cieczą. Podczas odkażania skóry około oczu należy je zamknąć, aby płyn nie dostał się do oczu.

Miejsca skażone na ubraniu zwilż ciekłym odkaźnikiem tak, aby ubranie w tym miejscu przemokło na wskroś; następnie zwilżone miejsca przetrzyj flakonem w różnych kierunkach (nie zdejmując z niego woreczka z merli). Pozostałej cieczy nie wylewaj z flaconu, gdyż może się przydać przy następnym wypadku.

Przy posługiwaniu się pakietem przeciwgazowym z suchym odkaźnikiem postępuj

tak: latem otwórz pakiet, wyjm woreczek z proszkiem i zwilżywszy go wodą energicznie przecieraj nim skażone miejsca skóry i ubrania (ubranie zwilżaj na wskroś). Wycierając twarz, ochraniaj oczy.

Zimą proszek miesza się ze śniegiem (pół zawartości pakietu na garść śniegu) i tą mieszaniną przecieraj skażone miejsca ciała i ubrania, aż do stopnienia śniegu. Czynność tę wykonaj dwa razy.

Po użyciu pakietu pgazowego odkażone miejsca na ciele trzeba zmyć wodą, a ubranie wyprać, przez kilkakrotne obfite zmoczenie i wykręcenie go, używając do tego możliwie ciepłej wody i mydła.

Należy pamiętać, że odkażanie winno być dokonywane w okresie letnim nie później niż w 24 godziny, a w okresie zimowym w ciągu trzech dni od chwili skażenia.

Jeżeli skażeniu gazami bojowymi uległy znaczne części ubrania, do odkażenia którego nie starczy jednego pakietu przeciwigazowego, za zgodą dowódcy żołnierz udaje się na punkt odkażający.

W braku pakietów przeciwigazowych, należy ostrożnie, nie rozmazując, usunąć ze skóry krople gazu bojowego, używając do tego suchej szmatki, pakul lub jakiegokolwiek innego środka podręcznego i skażone miejsca zmyć wodą.

III. ODKAŻANIE BRONI

Broń można łatwiej ochronić przed skażeniem trwałymi gazami bojowymi, niż ją odkazić. Z tego względu, aby ochronić broń przed kroplami gazu bojowego, nakrywaj ją narzutką ochronną, namiotem, workiem, rogożą, podściółką ze słomy i innymi podręcznymi środkami (z tym jednak, by można było prowadzić ogień). Jeżeli jednak mimo tego broń uległa skażeniu, trzeba ją odkazić.

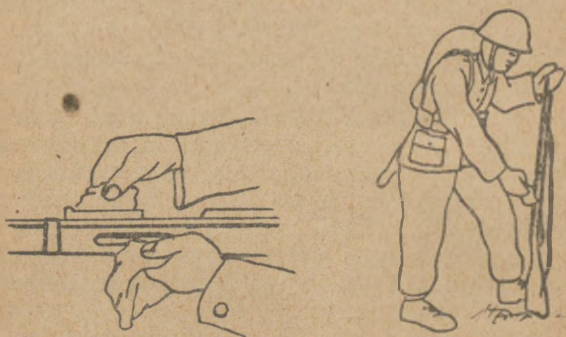
Na stanowiskach ogniowych odkażaj na rozkaz swego dowódcy tylko te części broni, z którymi stykasz się podczas prowadzenia ognia. Po przeprowadzeniu częściowego odkazania należy koniecznie przeprowadzić całkowite odkazanie broni, połączone ze starannym oczyszczeniem i pokryciem jej smarem; wykonuj to po walce lub w przerwach. Przed odkażeniem i po odkażeniu sprawdź, czy sam nie uległeś skażeniu. W razie skażenia siebie samego należy użyć indywidualnego pakietu przeciwgazowego.

Do odkazania broni używaj rozpuszczalników (mieszanina benzyny i nafty) lub spe-

cyjnych odkażalników ciekłych, niszczących gaz bojowy. Jeżeli odkażalnik pozostał w indywidualnym pakiecie przeciwwgazowym, można go również wykorzystać do częściowego odkażania.

Rozpuszczalnik nie niszczy gazu bojowego, a jedynie usuwa go i dlatego przestrzegaj, aby krople użytego rozpuszczalnika nie dostały się na ciało, umundurowanie lub ekwipunek oraz niszc pakuły i szmaty, którymi przecierałeś skażoną broń.

W braku rozpuszczalnika i odkażalnika używaj podręcznych środków.

Rys. 16. i 17.

Częściowe odkażanie broni przeprowadzaj w następujący sposób: jeżeli odkażasz broń

rozpuszczalnikiem, to przede wszystkim usunąć z broni, używając do tego suchej szmatki (pakuł, pęczka trawy, siana itd.), krople gazu bojowego, nie rozmazując ich na powierzchni broni (rys. 16). Następnie przetrzyj parę razy skażone miejsca szmatką, zwilżoną obficie rozpuszczalnikiem i wytrzyj na sucho (rys. 17). Posługuj się przy tym rękawicami gumowymi, lub w braku ich suchymi szmatami, jak to pokazano na rys. 16 i 17; po odkażaniu przetrzyj ręce odkażalnikiem z pakietu przeciwgazowego.

Podczas częściowego odkażania odkażalnikiem z pakietu przeciwgazowego, przede wszystkim odkażaj te części broni, z którymi stykasz się podczas strzelania. Pozostałością przetrzyj ręce.

Jeżeli brak środków odkażających, należy dokładnie (bez rozmazywania) zdjąć krople gazu z broni, używając suchej szmatki lub jakichkolwiek innych podręcznych materiałów (wykorzystaj, jeżeli trzeba, pałeczki drewniane), a następnie przetrzeć skażone miejsca czystą szmatką itp. W ten sposób zmniejszysz obawę skażenia siebie.

Całkowite odkażanie broni przeprowadzaj w taki sposób. Przygotuj dwie podściółki ze słomy, gałęzi itp.; jedną służącą do składania na niej skażonych części broni, a drugą — odkażonych. Przygotuj dwa naczynia (puszki

od nabojów) z rozpuszczalnikiem. Wykonaj 10 — 15 tamponów ze szmat lub pakuł, wykop dołek na skażone tampony, nałóż rękawice gumowe i fartuch, a jeżeli ich nie masz, ochraniaj się przed skażeniem, posługując się podręcznymi środkami, i przestrzegaj wszelkich środków ostrożności.

Rozłóż broń, drobne części włóż do naczynia z rozpuszczalnikiem lub ciekłym odkaźnikiem, większe części przetrzyj 2 — 3 razy tamponami, zwilżonymi w rozpuszczalniku lub w ciekłym odkaźniku. Jeżeli posiłkujesz się rozpuszczalnikiem, przy pierwszym przetarciu zwilżaj tampony w naczyniu, w którym odkażają się drobne części, a przy następnych — w drugim naczyniu — ze świeżym rozpuszczalnikiem. Po każdym przetarciu rozpuszczalnikiem wytrzyj części broni do sucha; wyżętych i wyschłych tamponów nie zwilżaj powtórnie w naczyniu lecz wyrzucaj do dołka i bierz nowe.

Ukończywszy przecieranie większych części broni, wyjmij drobne części z naczynia i wytrzyj je do sucha. Przy odkażaniu rozpuszczalnikiem, części broni dodatkowo przemij rozpuszczalnikiem z drugiego naczynia. Po przetarciu ciekłym odkaźnikiem przetrzyj wszystkie niemalowane części metalowe broni mieszaniną zasadowego smaru i wody. Celem przygotowania tej mieszaniny weź czystą bu-

telkę (manierkę lub puszkę) i dokładnie wymieszaj w niej równe ilości zasadowego smaru i wody. Przed użyciem wstrząśnij ciecz.

Ukończywszy odkażanie części broni, nasmaruj je i złóż broń z powrotem. Zużyty rozpuszczalnik (odkażalnik) z naczyń zlej do dołków i spal razem z zużytymi tamponami lub przysyp ziemią. Zdejmij ostrożnie środki ochronne.

Na rozkaz dowódcy można broń odkażać ciekłym odkażalnikiem, bez jej uprzedniego rozkładania, drogą przetarcia broni tamponami zwilżonymi w odkażalniku. Po odkażeniu należy broń złożyć, przetrzeć wszystkie niemalowane części metalowe zasadową mieszaniną smaru i wody i złożyć broń ponownie.

Podczas odkażania broni przestrzegaj następujących środków ostrożności. Nie siadaj i nie klękaj na miejscu, gdzie przeprowadzasz odkażanie, nie dotykaj rękoma twarzy, szyi i innych nieosłoniętych części ciała. Przy pracy z rozpuszczalnikiem uważaj, aby krople jego nie dostały się na ciało, ubranie i obuwie; miejsca opryskane ciekłym rozpuszczalnikiem przetrzyj środkiem odkażającym z indywidualnego pakietu przeciwgazowego lub kilkakrotnie przetrzyj czystym rozpuszczalnikiem. Po odkażeniu przy pierwszej sposobności wymyj ręce, twarz i szyję ciepłą wodą z mydłem.

IV. ZACHOWANIE SIĘ ŻOŁNIERZA PODCZAS OBRONY PGAZ. W MARSZU

Przygotowując się do marszu sprawdź, czy posiadasz środki obrony pgaz. i czy są w dobrym stanie. Jeżeli brak ci narzutki ochronnej, na rozkaz dowódcy przygotuj płaszcz-namiot lub środki podręczne dla ochrony przed zroszeniem gazami bojowymi. Przygotuj i sprawdź środki ochronne dla swego konia. Osłoń żywność, furaz i inne rzeczy brezentem lub środkami podręcznymi. Samochody, posiadające pałaki z brezentem, winny mieć naciągnięty brezent.

Dobrze zapamiętaj sygnały alarmu plot. i pgaz. i pamiętaj, jak masz się wtedy zachować. Poruszając się w kolumnie, uważaj na sygnały i rozkazy swego dowódcy. Na sygnał alarmu plot. szybko przygotuj się do nałożenia maski pgaz., narzutki ochronnej i pończoch ochronnych.

Podczas rozczłonkowania się pododdziału, działaj szybko i dokładnie; bądź przygotowany do nałożenia środków obrony pgaz.

Podczas nalotu natychmiast nałóż maskę pgaz. i osłoń siebie oraz konia przed zraszaniem gazami bojowymi.

Podczas napadu gazowego (po sygnale alarmu gazowego lub po stwierdzeniu w powietrzu obecności gazu bojowego), o ile możliwości nie zmieniaj miejsca i uważaj, aby poły narzutki ochronnej lub innych środków ochronnych (płaszcz, płaszcz-namiotu) nie rozchylały się i dobrze zakrywały nogi oraz broń.

Po nalocie nieprzyjacielskim, podczas którego użyto trwałych gazów bojowych, na rozkaz dowódcy zrzuć skażoną narzutkę, wykorzystaj posiadane środki ochrony nóg i, zachowując środki ostrożności, aby nie skazić siebie i broni, wyjdź z terenu skażonego w kierunku, który ci wskaże dowódca.

Po wyjściu obejrzyj siebie, konia i broń, a w przypadku wykrycia na ciele, broni, umundurowaniu i ekwipunku kropel gazu bojowego, zlikwiduj je, używając pakietu przeciwwgazowego lub zdejmij za pomocą suchej szmatki (pakuł).

Przy silnym skażeniu zamelduj o tym dowódcy. Jeżeli podczas nalotu nie było zraszania gazami bojowymi lub jeżeli znajdziesz się (nawet po zroszeniu) na terenie nieskażonym, na rozkaz dowódcy zdejmij, złóż i usuń środki obrony przeciwwgazowej oraz szybko

udaj się w kierunku, wskazanym przez dowódcę.

Po zrzuconiu z samolotów bomb gazowych uważaj, gdzie padają i obchodź te miejsca. Jeżeli bomby wybuchają w pobliżu, obejrzyj siebie i broń, aby przekonać się, czy krople gazu bojowego nie znajdują się czasem na ciele, ubraniu i broni.

Będąc na rozpoznaniu lub na ubezpieczeniu marszowym, zwracaj uwagę na zewnętrzne oznaki skażenia terenu gazami bojowymi. Znalazłszy teren skażony natychmiast nakładaj maskę pgaz. i za pomocą sygnału zamelduj dowódcy o znalezieniu terenu skażonego, po czym w dalszym ciągu spełniaj powierzone sobie zadanie, wykorzystując maskę pgaz. i inne środki ochronne.

V. ZACHOWANIE SIĘ ŻOŁNIERZA PODCZAS OBRONY PGAZ. W WALCE

Wiedz, gdzie znajdują się schrony przeciwgazowe i jak do nich trafić. Przestrzegaj ustalonych przepisów co do korzystania ze schronów i innych pomieszczeń, przystosowanych do obrony pgaz. Przestrzegaj przepisów, dotyczących odsyłania porażonych na punkty sanitarne i odkażające.

Jeżeli nieprzyjaciel używa nietrwałych gazów bojowych, nałóż maskę pgaz. i w dalszym ciągu spełniaj czynności bojowe. Bądź czujny, zwłaszcza podczas nocy, gdy wieją wiatry od strony nieprzyjaciela. Słyszac sygnał alarmu gazowego, nałóż maskę pgaz. i uprzedź o tym towarzyszy.

W wypadku użycia przez nieprzyjaciela gazów parzących nałóż maskę pgaz., wykorzystaj ukrycia i narzutkę ochronną. Osłaniaj broń i wyposażenie, nie przerywając ognia i ruchu. Jeżeli musisz nacierać przez teren skażony, dokładnie sprawdź i przygotuj wszystko, co jest potrzebne do przekroczenia terenu.

Na rozkaz dowódcy przygotuj podściółki z materiałów podręcznych (narzutkę ochronną zachowuj do obrony przed zraszaniem z samolotów). Poznaj granice terenu skażonego, jak są zaznaczone, gdzie należy nakładać środki ochronne i jak należy przekraczać teren skażony. ●

Zbliżając się do terenu skażonego, na rozkaz dowódcy nałóż maskę pgaz. i środki ochronny nóg, przygotuj podściółki, umocuj ekwipunek, aby ci nie przeszkadzał i przy padaniu nie dotykał do skażonej ziemi; skróć pas od broni.

Pod ogniem przekraczaj teren skażony skokami, wykorzystując przy padaniu podściółkę (rys. 13—15). Dokładnie wykorzystaj teren. O ile możliwości wybieraj przy padaniu miejsca nieskażone, nie dotykaj skażonej stroiny podściółki. Bądź szczególnie ostrożny w lesie.

Na terenie skażonym nie zatrzymuj się zbyt długo; im prędzej przekroczysz taki teren, tym mniejsza obawa skażenia.

Na terenie skażonym okopuj się, leżąc na podściółce. Najpierw zdejmij wierzchnią warstwę ziemi skażonej i odrzuć ją do przodu, a potem, wykopując stanowisko ogniowe, usypuj przedpiersie z ziemi nieskażonej. Jeżeli przy okopywaniu skaziłeś się gazem bojowym,

wykorzystaj pakiet pgaz. lub usuń krople gazu używając suchej szmatki (pakuł).

Teren skażony, pokryty śniegiem, przekraczaj na nartach, nałożywszy maskę pgaz. i spiąwszy płaszcz, jak podano wyżej (rys. 11). Padając pod ogniem, kładź się na narty. Przy padaniu w narzutce (na śniegu głębokim i sypkim) kładź się na narty i na narzutkę; jeżeli kładziesz się na podściółkę, nie zdejmuj nart.

Podczas okopywania się na śniegu, postępuj jak podano wyżej, lecz kładź się na narty a karabin oprzyj o kijki.

Przekroczywszy teren skażony, odrzuć skażoną podściółkę; pończochy ochronne i maskę pgaz. zdejmij na rozkaz dcy. Szybko obejrzyj siebie i broń, na rozkaz dowódcy odkaż miejsca skażone, używając pakietu pgazowego bez zwalniania tempa wypełnianego zadania.

Jeżeli w obronie broń i stanowisko podczas napadu gazowego uległy skażeniu, po napadzie, na rozkaz dowódcy, przejdź na zapasowe stanowisko ogniowe, poddawszy odkażeniu skażone miejsca na ciele i na broni.

Jeżeli nie można przesunąć się na zapasowe stanowisko ogniowe, odkaż skażone miejsca na ciele i na broni, usuń warstwę ziemi lub śniegu, odrzuć ją daleko na bok i, nie zdejmując maski pgaz. wypełniaj obowiązki.

Podczas długiego przebywania na terenie skażonym, przyjmuj posiłki i pij wodę tylko za zgodą dowódcy, w miejscach specjalnie na to przeznaczonych; do załatwiania potrzeb naturalnych są przewidziane miejsca specjalne.

Przebywając na terenie skażonym lub po przejściu przezeń, zanim wejdiesz do schronu, oczyść dokładnie obuwie i odkaż je. Po długim pobycie w atmosferze gazów bojowych, zanim wejdiesz do schronu, wytrzep i wywietrz umundurowanie i ekwipunek. Jeżeli nie możesz tego zrobić przed wejściem do schronu zdejmij ekwipunek i płaszcz.

Zimą po przejściu terenu skażonego, przy wchodzeniu do ciepłego pomieszczenia, usuń śnieg z ubrania i obuwia. Miejsca, na których widać ślady gazów parzących, odkaż przy użyciu indywidualnego pakietu pgazowego.

Zanim wejdiesz do pomieszczenia, schronu, rowu strzeleckiego itp., opuszczonego przez nieprzyjaciela, sprawdź, czy nie są skażone gazami bojowymi.

Nie zapominaj o możliwości nieprzyjacielskiego napadu gazowego. Naucz się walczyć podczas napadu gazowego podobnie, jak w normalnych warunkach.

SPIS RZECZY

	str.
I. Wiadomości o gazach bojowych i sposobach ich użycia	5
II. Posługiwanie się środkami obrony przeciwgazowej podczas walk . . .	17
III: Odkazanie broni	40
IV. Zachowanie się żołnierza podczas obrony przeciwgazowej w marszu .	45
V. Zachowanie się żołnierza podczas obrony pgaz. w walce	48

d.i.w. 4383

Referent: *kpt. Rajewski St.*
Rełaktor techniczny: *por. Zaurman D.*
Korektor: *Rymdejko St.*

Zakłady Graficzne WIN W Oddział w Łodzi
L 116/46

BIBLIOTEKA

Wyższej Szkoły Polit. - Wych.

Biblioteka Główna
Akademii Obrony Narodowej

1682/1

11-001682-000-0

